

ივერია

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
0	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

რედქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებლად:
და განცხადებათა დასაბუჯად
უნდა მიმართონ რედქციის და წერა-კითხვ.
გამაგრიტ. საზოგადოების კანცლარისად.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე—
16 კაპ. მეორეზე—8 კაპ.

ჯორჯიკიასი

სასწავლებელ-პანსიონში (ქუთაისში) 400 მან., სარჯის გარდა, მათგან ფლავიად სემინარია ანუ ინსტიტუტ გათავსებულს, რომელიც ავასრებს ამ სასწავლებლის მასწავლებლობას და ამხრადელბას.
ამ სასწავლებლის პანსიონში თვითონ გადამსახურდა დაწესებულია 15 მან., როგორც გენერალი და პრაივილიზირებული, რომელიც ამ სასწავლებლის პანსიონში ბინას იქონიებენ, აგრეთვე იმთავითვე, რომელიც მოწოდება სურთ სხვა-და-სხვა სასწავლებელში. მოსიარულეს თვითონ გადამსახურდა 5 მან. დილა-საღამოს სწავლისათვის.

სულიერო სემინარია. ამ სემინარიის იგივე უფლებანი და უპირატესობანი მიენიჭება, რომელიც მოხსენებულნი არიან სასულიერო სემინარიების შტატის შესახებ 1884 წლის 22 აგვისტოს უმაღლესად დამტკიცებულ წესდებაში.

* * * მის მაღალ ყოვლად სამღვდლოესობა საქართველოს ეგზარხოსი ვლადიმირი, სამშაბათს ქუთაისის გამგებარა ქუთაისის სასულიერო სემინარიისთვის ალაგის ამისარჩევად. ქუთაისის ქალაქის გამგეობა სემინარიისთვის აძლევდა სასულიერო წოდების ალაგს ქალაქის შუაგულს, მაგრამ საქართველოს ეგზარხოსმა ეს ალაგი უფარვისად ჰპოვა და სემინარიისთვის ალაგი ქალაქის განაპირას ამოიარა. როგორც შევიტყუთ სარწმუნო წყაროდგან, ქუთაისის სემინარიის ინსპექტორად უწმინდესს სინოდს დაუნიშნავს მღვდელ-მონაზონი დიმიტრი, ნოვგოროდის ეპარქიულად.

* * * არტიტი ქალი მ. ძნელადისა და ქუთაისის თეატრის არტიტი კ. მესხი სიღნაღში მიდიან, სადაც კვირის, 14 აგვისტოს, კონცერტს გამართავენ და იქიდან თელავს წავლენ კონცერტისავე გასამართავად.

* * * ტფილისის პირველ გენერალიზაციის განმეორებითი ეგზამენები დანიშნულია 25, 26 და 27 აგვისტოს, ხოლო მისაღველ ეგზამენები—23 და 24 აგვისტოს.

* * * აგვისტოს 31-ს კავკასიის რაზმი, რომელიც ტფილისში იღვავა, გენერალის საზღვართან გადაჰყავთ. ეს აუგულოდ თამაშობს, მაშ რაღად უნდა გული, თუ-კი დიდროს აზრით, მსახიობი, რაც უფრო დამწვიდებულია, მით უფრო ძლიერ მოქმედებს მათეურებისადმი. დრამატული ხელოვნება ფილოსოფია როდია, რომ მხოლოდ ცივ განსჯას თხოვლობდეს.

* * * უმაღლესი შემდგომი სიტყვებით გეხატავს მსახიობის გატაცებას: „შეხედულვალა შეუშალა, უცვალო ფერა, თვალთვან ცრემლი გამოსწორა, ხმა მიუშუსტა და შეურყია სრულად მისი აგებულება!.. დია!.. მხოლოდ ამ გვერის წარმოდგენით შეგდომები გიტაცა მსმენელია.“

* * * უმაღლესი კეთილი და ცრემლისღვრა როდია დრამატიზმი. ხშირად მსახიობი, რომელიც ცრემლებს ჰშვლის სცენაზე, მაყურებლებზედ აღვარა მოქმედებს და ეს მხოლოდ მსახიობის სუსტს აგებულებას და დრამატულის ნიჭის უქონლობას ამტკიცებს.

* * * აი რას ამბობს შექსპირი დრამატულის ხელოვნების კანონის შესახებ: „საზოგადოდ თამაშობის დროს შენი გონიერება მრჩევლად იყოლიე. მოქმედება სიტყვას შეუფერე და სი-

რახში დაბანაკებდა ვარაზის ახლოს. * * * საზღვრული თეატრი ბნ ფორკატის იჯარით მიუცია ამ სემინარიაში კ. ვოლგინა და ბნ გოლიკისათვის. ახალ იჯარადრებს ამ თეატრში ჯერდრამის წარმოდგენები ექნებოთ, შემდეგ სახალწლოდ—ოპერისა.

* * * ს. წიღვანი (დუშეთის მახრა). ამ ორის დღის წინად, ე. ი. 2 აგვისტოს, ღამე დაუწვევს ძნას. წიღვანში მცხოვრებელს გლესს ლაშუარსი. ზარალი სამას თუმანადის აღის. ბოჭქულმა თ. ვახვაშივილი მოახდინა აღვილობრივი გამოძიება, მაგრამ ვერას გახდა. სოფელმა გვი მიიტანა ექვს კაცზედ, რომელიც აღრევე ყოფილან ცნობილი საზოგადოების გამოუსადეგარად და მახარალებლიდ. შეუდგენით კიდევ განაწინა და უთხოვნიან ბოქალისთვის, მოეზორენიან სოფლისათვის ეს კაცები, მაგრამ... სამის დღის შემდეგ ბოქალმა ისევ განთავსიფულა ესე-ნი და თხოვნაც უნაკოფოდ დარჩა.

* * * დ. ხონი. მახრის ბოქალმა ამის წინად გამოვიცხადა, რომ კვირა უქმე დღეში დუქების კარკირა აზაენ გაალოთა, ამ დღეს ყოველი ვაჭარი და ნოქარი მოსვენებული უნდა იყოსო, მაგრამ ამ განკარგულებამ სულ ფუჭად ჩაიარა, მარტო ერთს კვირას ჰკეტვდნენ დუქებს; ერთის კვირის შემდეგ არამც თუ კარის გაღება, არამედ პარსკეობაზედ ნაკლები ხალხი არ არის. ბაზარში კვირისა უფრო მეტი ჯგუფა და წავლება გავიქვს, ვიდრე ისე დღე. ურიგო არ იქნება, რომ მთავრობამ მიქციოს უფარადება ამ უსამართლობას ამ შვილის დღეში

* * * ტფილისის პირველ გენერალიზაციის განმეორებითი ეგზამენები დანიშნულია 25, 26 და 27 აგვისტოს, ხოლო მისაღველ ეგზამენები—23 და 24 აგვისტოს.

* * * აგვისტოს 31-ს კავკასიის რაზმი, რომელიც ტფილისში იღვავა, გენერალის საზღვართან გადაჰყავთ. ეს აუგულოდ თამაშობს, მაშ რაღად უნდა გული, თუ-კი დიდროს აზრით, მსახიობი, რაც უფრო დამწვიდებულია, მით უფრო ძლიერ მოქმედებს მათეურებისადმი. დრამატული ხელოვნება ფილოსოფია როდია, რომ მხოლოდ ცივ განსჯას თხოვლობდეს.

* * * უმაღლესი შემდგომი სიტყვებით გეხატავს მსახიობის გატაცებას: „შეხედულვალა შეუშალა, უცვალო ფერა, თვალთვან ცრემლი გამოსწორა, ხმა მიუშუსტა და შეურყია სრულად მისი აგებულება!.. დია!.. მხოლოდ ამ გვერის წარმოდგენით შეგდომები გიტაცა მსმენელია.“

* * * უმაღლესი კეთილი და ცრემლისღვრა როდია დრამატიზმი. ხშირად მსახიობი, რომელიც ცრემლებს ჰშვლის სცენაზე, მაყურებლებზედ აღვარა მოქმედებს და ეს მხოლოდ მსახიობის სუსტს აგებულებას და დრამატულის ნიჭის უქონლობას ამტკიცებს.

* * * აი რას ამბობს შექსპირი დრამატულის ხელოვნების კანონის შესახებ: „საზოგადოდ თამაშობის დროს შენი გონიერება მრჩევლად იყოლიე. მოქმედება სიტყვას შეუფერე და სი-

რახში დაბანაკებდა ვარაზის ახლოს. * * * საზღვრული თეატრი ბნ ფორკატის იჯარით მიუცია ამ სემინარიაში კ. ვოლგინა და ბნ გოლიკისათვის. ახალ იჯარადრებს ამ თეატრში ჯერდრამის წარმოდგენები ექნებოთ, შემდეგ სახალწლოდ—ოპერისა.

* * * ს. წიღვანი (დუშეთის მახრა). ამ ორის დღის წინად, ე. ი. 2 აგვისტოს, ღამე დაუწვევს ძნას. წიღვანში მცხოვრებელს გლესს ლაშუარსი. ზარალი სამას თუმანადის აღის. ბოჭქულმა თ. ვახვაშივილი მოახდინა აღვილობრივი გამოძიება, მაგრამ ვერას გახდა. სოფელმა გვი მიიტანა ექვს კაცზედ, რომელიც აღრევე ყოფილან ცნობილი საზოგადოების გამოუსადეგარად და მახარალებლიდ. შეუდგენით კიდევ განაწინა და უთხოვნიან ბოქალისთვის, მოეზორენიან სოფლისათვის ეს კაცები, მაგრამ... სამის დღის შემდეგ ბოქალმა ისევ განთავსიფულა ესე-ნი და თხოვნაც უნაკოფოდ დარჩა.

* * * დ. ხონი. მახრის ბოქალმა ამის წინად გამოვიცხადა, რომ კვირა უქმე დღეში დუქების კარკირა აზაენ გაალოთა, ამ დღეს ყოველი ვაჭარი და ნოქარი მოსვენებული უნდა იყოსო, მაგრამ ამ განკარგულებამ სულ ფუჭად ჩაიარა, მარტო ერთს კვირას ჰკეტვდნენ დუქებს; ერთის კვირის შემდეგ არამც თუ კარის გაღება, არამედ პარსკეობაზედ ნაკლები ხალხი არ არის. ბაზარში კვირისა უფრო მეტი ჯგუფა და წავლება გავიქვს, ვიდრე ისე დღე. ურიგო არ იქნება, რომ მთავრობამ მიქციოს უფარადება ამ უსამართლობას ამ შვილის დღეში

* * * ტფილისის პირველ გენერალიზაციის განმეორებითი ეგზამენები დანიშნულია 25, 26 და 27 აგვისტოს, ხოლო მისაღველ ეგზამენები—23 და 24 აგვისტოს.

* * * აგვისტოს 31-ს კავკასიის რაზმი, რომელიც ტფილისში იღვავა, გენერალის საზღვართან გადაჰყავთ. ეს აუგულოდ თამაშობს, მაშ რაღად უნდა გული, თუ-კი დიდროს აზრით, მსახიობი, რაც უფრო დამწვიდებულია, მით უფრო ძლიერ მოქმედებს მათეურებისადმი. დრამატული ხელოვნება ფილოსოფია როდია, რომ მხოლოდ ცივ განსჯას თხოვლობდეს.

* * * უმაღლესი შემდგომი სიტყვებით გეხატავს მსახიობის გატაცებას: „შეხედულვალა შეუშალა, უცვალო ფერა, თვალთვან ცრემლი გამოსწორა, ხმა მიუშუსტა და შეურყია სრულად მისი აგებულება!.. დია!.. მხოლოდ ამ გვერის წარმოდგენით შეგდომები გიტაცა მსმენელია.“

* * * უმაღლესი კეთილი და ცრემლისღვრა როდია დრამატიზმი. ხშირად მსახიობი, რომელიც ცრემლებს ჰშვლის სცენაზე, მაყურებლებზედ აღვარა მოქმედებს და ეს მხოლოდ მსახიობის სუსტს აგებულებას და დრამატულის ნიჭის უქონლობას ამტკიცებს.

* * * აი რას ამბობს შექსპირი დრამატულის ხელოვნების კანონის შესახებ: „საზოგადოდ თამაშობის დროს შენი გონიერება მრჩევლად იყოლიე. მოქმედება სიტყვას შეუფერე და სი-

რახში დაბანაკებდა ვარაზის ახლოს. * * * საზღვრული თეატრი ბნ ფორკატის იჯარით მიუცია ამ სემინარიაში კ. ვოლგინა და ბნ გოლიკისათვის. ახალ იჯარადრებს ამ თეატრში ჯერდრამის წარმოდგენები ექნებოთ, შემდეგ სახალწლოდ—ოპერისა.

* * * ს. წიღვანი (დუშეთის მახრა). ამ ორის დღის წინად, ე. ი. 2 აგვისტოს, ღამე დაუწვევს ძნას. წიღვანში მცხოვრებელს გლესს ლაშუარსი. ზარალი სამას თუმანადის აღის. ბოჭქულმა თ. ვახვაშივილი მოახდინა აღვილობრივი გამოძიება, მაგრამ ვერას გახდა. სოფელმა გვი მიიტანა ექვს კაცზედ, რომელიც აღრევე ყოფილან ცნობილი საზოგადოების გამოუსადეგარად და მახარალებლიდ. შეუდგენით კიდევ განაწინა და უთხოვნიან ბოქალისთვის, მოეზორენიან სოფლისათვის ეს კაცები, მაგრამ... სამის დღის შემდეგ ბოქალმა ისევ განთავსიფულა ესე-ნი და თხოვნაც უნაკოფოდ დარჩა.

* * * ცხინვალში. 7 აგვისტოს ამ გამართული იყო წარმოდგენა სექველ-მოქმელო აზრით ტრანსის სასწავლებლის სასარგებლოდ. წარმოდგენის: „ჯერ დაიხორცენ, მეგრე დაქორწინდნენ“, ვიდრელო თვე. რაფიელ ერისთავის და ალდა და შეილო, დრამატ. ეპ. ილია ქავჭავაძისა. წარმოდგენამ რიგინად ჩაიარა. ყოველ მოქმედების შემდეგ მგლო-ბლთა ბორა ქარაულს ენახედ ჰგალობდა სხვა-და-სხვა საგალობელს. სხვათა შორის მონაწილეობა მიიღეს: ასიკო ცაგარელმა, ი. ტერ-ტყეფანიანმა, ს. ლომიურისამ, მ. სულხანი-შვილმა, კოტე ხერხეულიძემ, და ნ. სულხანიშვილმა. წარმოდგენის შემდეგ ლეკური გაჩაღდა.

* * * გუმწინში, 10 აგვისტოს, ბოზარჯინის თამაშის ქარხანასთან თავი მოეთარეს ამავე ქარხანის მუშებმა და თხოვლობდნენ, ყველანი ხელახლავ მივიღოთ ქარხანაში. მუშები მხოლოდ მაშინ დიმიდნენ, როცა ამ ალაგს ბნ პოლიციეტერის ყახებში მივიდნენ. ზოგიერთი მუშები თურმე დათხოვნილი ყოფილან ქარხნიდან და მათ მაგიერად სხვები მიუღიათ. („სეკვაზი.“)

* * * ზუგდიდიდან სწერენ ვახუთი, ნოვ. ობზ.“-ს: ამ უკანასკნელს დროს ჩვენში მეტად იყოლო საქონლის ქურდობამ. სამაგიეროდ ახლოს ვაზაკობა გვეწუხებს: ქალის მოტაცება. ამას წინად ჩვენს სოფელში რამდენიმე შეიარაღებული კაცი შეუტბა ერთს ქვირის მოსატყველოდ-

ნება თუ კომედიაში, ძალიან ცუდად იმეორებს სიწყარეს არ გადახდებო, თორემ თეატრის მნიშვნელობას ხელს შეუშლი. თეატრის აზრი უწინაც ეს ყოველი და დღესაც არ არის, რომ უნებნას სარკე გაუხდეს, საინფორმაციო მისი სახის მეტყველება აჩვენოს, ბიწვირებას მისი უმჯობესობა, დროეობა და ხალხს მათი ვითარება დანაკადევი. თუ ეს დანიშნულება გერშესრულა, ან თუ გადაამტკიცა, იქნება რეგენერი გააციოს, მაგრამ გავებულს ადამიანს-კი შეაწუხებს უნდა გეწმასა მთავის თეატრისა.“

* * * უკანასკნელი შენიშვნა შექსპირისა მტყუნად უნდა იქონიოს მსახიობმა.

* * * ეს უდიდესი გენიოსი ყველა საუკუნეობის კუმარიტების პირველს ალაგს უთამბოს, როგორც ხელოვნების სიძირკველს.

* * * კუმარიტების ზომიერება დაუმატო—როც უნდა ვენბა ზღვასივლი გულში გილდელდეს, ქარიშხლისვით მრისხანებულად და მორეკასვით გატრიალებდეს, მაინც საამო ზომიერება იქონიო“, ამბობს შექსპირი. რაკი მსახიობი ზომის გადავა, დრამაში იქ-

ნება თუ კომედიაში, ძალიან ცუდად იმეორებს სიწყარეს არ გადახდებო, თორემ თეატრის მნიშვნელობას ხელს შეუშლი. თეატრის აზრი უწინაც ეს ყოველი და დღესაც არ არის, რომ უნებნას სარკე გაუხდეს, საინფორმაციო მისი სახის მეტყველება აჩვენოს, ბიწვირებას მისი უმჯობესობა, დროეობა და ხალხს მათი ვითარება დანაკადევი. თუ ეს დანიშნულება გერშესრულა, ან თუ გადაამტკიცა, იქნება რეგენერი გააციოს, მაგრამ გავებულს ადამიანს-კი შეაწუხებს უნდა გეწმასა მთავის თეატრისა.“

* * * უკანასკნელი შენიშვნა შექსპირისა მტყუნად უნდა იქონიოს მსახიობმა.

* * * ეს უდიდესი გენიოსი ყველა საუკუნეობის კუმარიტების პირველს ალაგს უთამბოს, როგორც ხელოვნების სიძირკველს.

ამით ვცხადებ, რომ ქუთაისის სათავად-ანჯაურო სკოლაში მისაღველ ეგზამენები დაიწყება 25 მარტობის თვეს. პირველ განყოფილებაში მოსწავლეები მიიღებიან უტყამენოდ ყოლო იმინი უნდა იქნება 7 ან 8 წლისა. სწავლა დაიწყება პირველ ექნისათვე
ინსპექტორი სკოლის გ. ყიფიანი.
(3—მ—1)

დეკემა

10 აგვისტო
კვბარაზში ბორე: გირაფობის ფურცელნი საადგილ-მამული ბანკებისა: ტფილისისა 60%—101¹/₂, 50%—100¹/₂; ქუთაისისა: 60%—102, 50%—100¹/₂—ავასტენ; ტფი-

ფელეტონი

მოკლე ცნობანი დრამატული ხელოვნების შესახებ.

(გუმწინი ყმაწვილ ქალსა და კაცო, რომელიც სურთ სიტყვას შეუარაზონ.)

IV
დარბევა შექსპირის მიერ მსახიობებისა. ტანისამოსი. გრინი.
(დასასრულად*)

სცენა სარკე ცხოვრებისა და ამიტომ უთხოვრისი კანონი, რომელიც დაეკარგებულა ხელოვნებას, სანამდეც, უკუმარიტობა.
რაც უფრო ნიჭიერი და განათლებულია ხელოვანი, მით უფრო ღრმად და სწორედ წარმოდგენს ცხოვრებას და სინამდვილეს სცენაზედ. სრულსა და საამუქს მოქმედებას მხოლოდ მაშინ იქონიებს მსახიობი მაყურებლებზედ, როცა იგი სცენაზე სწავლობს და არ სრდგენს. თუ უნდა გამოაფინოს მაყურებელი, გრძობანი აღუძრას, თეი მსახიობ-

* იხ. „ივერია“, № 171.

ცა ტფილისიდან კოტაილენი მოს-
დით, ისიც ღარიბებისაგან, მაგრამ
ეს არ არის საქმაო, რადგანაც რო-
გორც ყველას მოახსენებთ ვალდობს
ნორტებზე გადაღება და დაბეჭდვა
მეტრე ხარჯს არ მოითხოვს, მაშას-
დაძე, ფრიად საქირო არის დროზედ
მივეშველით, რომ ეს საქმე საშუა-
ლოდ არ ჩაიშალოს. კოტაილენი
დასწარება თეთრკაულს ჩვენგანს არ
გააღიარებებს და საუკუნოდ დაგვრ-
ჩება ის ძვირფასი განძი, როგორც
არის ნორტებზედ გადაღებული საქე-
ლესია ვალდობს და ხალხური სიმ-
ღერები.

გ. ოკროპირი შვილი
ქოტაისკონდენსი

ზორჯონი, 9 აგვისტო. ორიოდე
სიტყვა ისევ აფიკრის გვიღმინის
შესახებ. კვირას, 7 აგვისტოს, გვი-
ღმინი მოსულა ბრჯორკში, ნაშუა-
დღეის 3 საათზედ, და ჩამოხტარა
მიხეილის სასტუმროში. შესულა თუ
არა ოთახში, მაშინვე საწერკალიში,
საი ფოსტის ქაღალდი და ამდენივე
კონვერტი მოუთხოვინა წერილობის
დასაწერად. შემდეგ წასულა ბაღის-
კენ, სადაც შეხვედრის რამდენიმე
ამხანაგი და ქანი ბ—ა. ამათ ერთად
უსერიანია. მერე გვიღმინი და ქანი
ბ—ა დაბრუნებულან. მერე წყალო-
თან რომ მიხალციხეებთან, ქალს
ხოვანი, საცუკოა არაბაზში წვილიე-
თა, მაგრამ გვიღმინს უთქვამს: ცუ-
დადა ვარ, არ შემიძლიან წამოსვლო
და ქალსათვისაც უთხოვინა დარჩე-
ნილიყო. ქალი არ დასთანხმდა და
გაბრუნებულა. საცოდავი გვიღმი-
ნი-კი წამოსულა სასტუმროს კაფე-
ლერიკთან, სადაც ქანი ბ—ა ყო-
ფის ჩამომტარა და მისის ოთახის
ფანჯრის ვასწვრივ ხის ქვეშ თოკით
ჩამოურჩია თავი.

ოთახი, სადაც გვიღმინი იყო ჩა-
მომტარა, მერე დღეს პოლიციამ
გახსრია და ბალომ ქვეშ ორი წერილი
იპოვა, ერთი მათის უმადლოსობის
ძილის მთავარის ნიკოლოზ მიხეილის
ხის სახელთანზედ და მეორე თავის დე-
დის სახელთანზედ. ორივე წერილი
დაბეჭდილი ყოფილა, მხოლოდ დე-

დის წერილის მეორე გვერდზედ ზემო-
დგან ეწერა თურსი: „დღავ, ვთხოვო
ჩემი სათი ბ—ს ქალს გადასცეთ სახ-
სიანად“. თვით უბედურს გვიღმი-
დანს ჯიხუნი წერილი უზოგუნს ქანი
ბ—ას სახელზედ დაწერილი.

გუშინ, 8 მარტობის თვეს, აბას-
თუბინიდან მოკიდნენ განცხადების
დღეა და მშენი, ქალქილანავაჰ მისი
სამი ამხანაგი აფიკრის. 12 საათზედ
ბლაღოჩინმა გაიხიდა პანაშვილი,
რომელსაც დაესწრნენ დედა განცხა-
დების და ორი ძმა, აგრეთვე
ქანი ბ—სა თავის მამათა და ძმთა,
გვიღმინის ამხანაგი აფიკრები და
დიდალი ხალხი. დღეს და ბ—
ს ქალს რამდენჯერ გული შეუწუბ-
დათ. პანაშვილი შემდეგ დღემ და
ძმემ დაპოცნეს გამოთხოვების
დავით, საყვარელი შვილი და ძმა
აგრეთვე ქანი ბ—სამ ხელზედ აქო-
ცა მიცვალებულს. სამხედრო მუსი-
კამ და დასწრე ხალხმა მიცვალე-
ბულის გემი გამოაკლეს ერთს ვერ-
სამდე. კუბო მიცვალებულის გვირგ-
ვინით იყო შექმული, რომელიც
მისმა ამხანაგებმა მოიტანეს ქალა-
ქიდან.

ს. ხუდაბი (ყუბის მარა), 9 აგვი-
სტო. მკათათვე მიერედ მოიხიდა
მგზავრობა ხუდაბიდან ახტაში, სა-
მუდრის მარხისკენ, გახუდად ვინზე
ღეილის სოფლები, სადაც, ხენა-თვისის
გარდა, იპყრები მისდევნენ ბასტი-
ულობის, თამბაქოს მოყვანას და აბრე-
შუმის ქობის მოწვევას. ამ უკანას-
კნელს საგანს მისდევნენ სოფელი:
მარანა-ქენიში, ყარაქენიში, ხან-
ჯალ-ყალაში, გილიარში და სხვა
სოფლებში. ამ უკანასკნელ სო-
ფელში ისეთივე გემგავდა აქეთ
თუთის ხეები დარბული, როგორც
შაქათალის მარხის ინჯილოებს. ამ
სოფელშიაც იმ გვარადვე სხლდენ
და ჰყოფდენ თუთის ხეებს, როგორც
ჩვენში. აქაურ დედაკაცებს მოჰყავდა
ქია მოსლებში და საძებლეში, სადაც
ქია მოკლებულია თამბაქოს პერსის,
სისუფთავი და ჰავის. თუმცა ამის-
თანა შეუფერებელ შენობებში მო-
ჰყავთ ქია, მინცა და მინც, აქაურ

დღეაკაცების სიტყვით, ყველა გლეხი
მალდობას სწირავს ღმერთსა, რომ
მათ შრომას და ტანჯვას უნუგეზოდ
არა სტოვებსო, ყოველ წელიწადს
კარგა პარკი მოგდები, ასე რამე
ყველა აქაური გლეხი თვე ნა-
ხევარის განმავლობაში იღებს ხუ-
თის ფუთიდან ხუთმდე ფუთამდის
პარკს. მართლაც, მე თითონ დავრ-
წმუნდნ, როცა ვინაე იმათი საქე-
ბი. ცახი ისე იყო შემკული ყვითელ
და თეთრ პარკებით, კაცს გვინებო-
და, ვინზედ ხელით აუხანათ ცახზე-
დაო. ამითი მტკიცდება, რომ აქაუ-
რი პარკი და ნიადაგი ხელს უწყობს
თუთის ხის გამრავლებას და ქობის
მოყვანას. როგორც თეთრი, ისე ყვე-
ლეთი პარკი მაგარი და კარგის თვი-
სებისა იყო, შეხედულობით იტალი-
ურ პარკის კერძა ჰგავდა, როცა აქა-
ურ დედაკაცებს ვითხებ, საიდან შე-
იძინეთ ამისთანა ჯიხის პარკ-მუთუქი,
მიპასუხეს, ვილაც თათარმა მოიტა-
ნაო, იმისავე ვიუცდილო, გირჯანქაში
თექვსმეტი მანეთი მივეციო. საკვი-
რველი ის არის, რომ ამისთანა თეს-
ლი ასე იფად შეუქმნიათ, აქაურები
პარკს არა ჰყიდენ, ახვედენ აბრეშუ-
მად. ამომხვედელი აქაურებიც ლეკია
და ფეხის მანქანაზედ ამომხვეულ გირ-
ჯანქა აბრეშუმში იღებს ქექსს შაურს,
ხელის მანქანაზედ ამომხვეულ გირ-
ჯანქედ ერთს აბაზს, რასაკვირველია,
ამისთანა პარკონის ხარჯზედ არის.

ფეხის მანქანაზედ ამომხვეული აბ-
რეშუმის სიღებდა გირჯანქა 5—7 მა-
ნეთად, ხელის მანქანაზედ ამომხვეუ-
ლი აბრეშუმში-კი 3—3 1/2 მანეთად.
როგორც შევამჩნიე, აქაური დედაკა-
ცები დიდად დახელოვნებულნი არიან
ამ საქმეში.

რაც შეეხება ყუბის მარხში აბრე-
შუმის ქობის მოწვევას, უნდა მოვა-
ხსენოთ, რომ აქაური ნიადაგი და
ბუნება ხელს უწყობს თუთის ხის მო-
ყვანას და ბევრსაც ამრავლებენ, მა-
გრამ, ჩვენსა და საუბედურად, ამ თუ-
თის ხეს ამრავლებენ არა თუ აბრე-
შუმის ქობის მოსაყვანად, არამედ იმის
ნაყოფიდან არაყის გამოხსენილად.
აქაური მემამულენი და ვაჭრები ერთ-
მანეთის ჯიბითი ჰყდილობდნენ დიდ-
ძალ თუთას არაყის გამოხსენილად, რო-

ლოდ კარგის რეპერტუარის წყალო-
ბით შემუშავდეს.
ითამაშეთ შექპიარის, შიღორის,
მოლოერის პოსემში გამოყვანილი ხა-
სილოები, აგრეთვე რუსული და ჩე-
ნის დამამატელობის ოლიტერატურად
გან გრიბოლედი, გოგოლი, ოს-
ტროვსკი, გ. ერისთავი, რ. ერისთავი,
ვ. ა. წერეთელი, გ. სუნდუკიანიცი,
ა. ცავარდლი. ითამაშეთ ტარტიფი,
მიხანტროვი, შველიხი, ოტელი,
ხლესტაკოვა, ფამუსივი, ტრატკოვი,
უქლომელიძე, გონა, ზამზამაფი, ბრა-
ლიანტოვი, კომბირალი. ამ გვარის
არღებებს აღსრულებისათვის საკე-
როა ჭკუა, შრომა და ნიჭი, ამითი
მსახობის შეუძლიან სახელად მოი-
ხვეკოს და საზოგადოების უურადდე-
ბაც დაიმსახუროს.

ახლაგზად მსახობისთვის აუცი-
ლებელი საქაროა სხვა-და-სხვა წყარ-
მოღვენებზედ სიარული, რა ენაზე-
დაც უნდა იყოს ეს წარმოდგენები,
სულ ერთია. ტფილისის ხშირად ეს-
ტურებთან ხოლმე ზოგიერთი გამო-
ჩენილი არტისტები და ამათა ნახვა
დიდს სარგებლობას მოუტანს ჩვენს
მსახიობებს.
კრიტიკის მსახობი ძალიან გულ-

მელტორიან ფასად ისყიდება. თუმცა
ოთხიოდე სოფელში მოჰყავთ აბრე-
შუმის ქობა, მაგრამ ისიც იმდენი, რაც
სახლში უნდათ სასწარმოდ. აქაუ-
რები პარკი სამხრის მარხის პარკთან
შედარებით დაბალის ხარისხისა. მარ-
თალია, თითონ პარკი სხელია, მა-
გრამ მეტად რბილია და ამომხვევა-
სად იღენ და ცოტა ძაფს იძლევა.
მეტრე თვინთან პარკს ახვევენ ხელის
მანქანაზედ.

ყველა კარგი, მაგრამ გოლვამ ძა-
ლიან შეგვაყვარა, აპროსს აქეთ ნამი
არ გავიერისა უბრალოდ; თუმცა უე-
რთესი ჰინანაული მოვიდა, მაგრამ ეყ-
ნახებს და ბისტრელულობას ძალიან
უჭირს წვიმი; მეტის გვაღვისაგან ბო-
სტნეულობისა გაუჩინდა მრავალი სხვა-
და-სხვა მანქანები ქია, რომელიც
მუსის აღდნს ქარხლს, კარტოვლს,
კომპოსტლს და სხვა მცენარეებს.
თუმცა კომპოსტის მეტრის თავის
დროზედ აღმოაჩინე ღონისძიება
და კიდედ გადავარჩინე, მაგრამ ქარხ-
ლსა და კარტოვლის მეტრის არა
ემგვეღარა, რადგანაც ეს ქია იხე
უცხად მრავლდება და აქრობს მცე-
ნარკს, გვგონებთ ფრთხილად კლიმი
ჩამოიარაო. ქარხლს და კარტო-
ვლს ისე შეუქვამა ფრთილი და
ღერობები, კაცი ვეღარ შეატყობდა,
სად იყო დათესილი კარტოვლი და
სად ქარხალი. ქია თითონ სიგრ-
ძით ნახვევად ვერ შეუძლებ ცოტა ნა-
კლებია, ზემოთ ფრთებზედ მისდევს
შვი და თეთრი ხაზი, თავი ქინძის-
თავის ტოლა, მოწითალო ფერისა
აქვს, ექვსი კლანჯი და ორც ულ-
ვაში ამშვენებს. ამ ქობის ზაქათლის
მომკლები და შქარა-ქობის ეძიხანი.
ამოდენა ხათაბალი ზედ მოჰყავა სა-
ქობის ქობი თურქული, რომელმაც
ყუბის მარხში ბევრი გლეხ-კაცი დას-
ტრავა ხელ-კარილი და საქმის
დარს. მთავრობის მხრიდან ვერა-
ჯერობით არავითარი ღონისძიება არ
არის ხმარებული ამ ქობის წინააღმ-

დებ.
ციებ-ცხლებამაც შემოდგა ჩვენში
ფეხი, რომელიც თავისუფლად დიახ-
რება ყუბის მარხში.

არჩილ დარეჯანაშვილი

სოფ. ტყუიანი (ქართლი): თით-
ქმის საუკეთესოდ ითვლება ჩვენი სო-
ფელი მახლობელ სოფელთა შორის
თუ მღებარკობითა და თუ სიმ-
ღილით. წყლიც მუდამ უხვი
გვქვს. ხილი ძალიან მხარობს, რა-
მუნესაც თითოეული კომლი სულ
მეტრე ოთხის თუნქისას ვაყიდის
ორს წელიწადში ერთხელ. ორასზედ
მეტრე მცხოვრები ითვლება, მათ შო-
რის ოც-და-ათამდე თავად-აზნაუბრი.
ყოველივე ეს სოფელს აფეროვნებს
და აუკეთესებს, მაგრამ ყველა სიყე-
რთისთან ჩვენს სოფელს ესაწილებე-
ლი ავლია. გლეხ-კაცობაში ძალიან
იწვიითად თუ ვინმე აცის კითხვა.
ამ რამდენსავე წლის წინად ამ მო-
ვიდა სამარელო სკოლის ინსპექ-
ტორი მ. ლეონიდა და სცადა, რომ
ტყუიანშიც დაეარსებინა სამარელო
სკოლა. დაეთიხა ვერ თავად-აზ-
ნაუბრობას, რომ ხელს შეუწყობდათ
თუ არა სამარელო სკოლის დაარსების
საქმესო. ყველანი დაპირდნენ და
აღუთქვეს. მ. ლეონიდა შეგპარა ერთ-
ად მთელი სოფელი და ნათლად
დაუხატა სწავლა და მისი სარგებლო-
ბა, რითაც ყველა ჩაფიქრა, გულის-
ხმაში ჩაავლო. ის-ის იყო ხალხი მ.
ლეონიდის საუბრით გატაცებული
აპირებდა დავეყრა, გვიწავრა, რო-
დესაც რამდენიმე გლეხ-კაცმა წააბ-
ღინა საქმე, განაცხადა: ვაძმაგირის
ძილებს ვერ შევხვდეთ, შერბადა ვერ
ავაშენებთა და სხვ. რამდენს ეცადა
მ. ლეონიდა, მაგრამ ვეღარას გახ-
და... ის დღე იყო და ეს დღე, იმის
შემდეგ კინტი აღდარის დაუძრავს
სკოლის დაარსების შესახებ.
მოვაკონებ ჩვენის სოფლის კეთილ-
მოხილებს, რომ ამ საქმის ზურგის
შემტყუვა ცოცხალი და შეუნდობელი.
დრო არის კაცმა კაცურად იცხოვ-
როს და არა პირუტყვულად უღელ-
ნი დალიოს თავისის სიცოცხლის დღე-
ნი.

ლ. კაციაშვილი

ჩუხსეთი

მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო
ქონებათა სამინისტრო აპირებს შე-
ჯობინებს, რომ უფრო ხშირად წარ-
მოსთქვენ ხოლოდ იმის შესახებ მსჯე-
ლობა, თუნდა ეს მსჯელობა სწო-
რეც არ იყოს, ვიდრე იწვიითად. წი-
საც არ ემისის ეს ქება, იმას სიახო-
ვნიობა გამოუცხადებთ, რომ შეეც-
ნებთ, რომ გაციქთო. ნაშედეგი ხე-
ლოვანი მხოლოდ მაშინ დარწმუნ-
დება, რომ ჩვენ გვეხმის და ვაფა-
სებთ იმის დამახავებებს, როცა და-
ინახეს, რომ ჩვენ იმის ნაკლებივე-
ნებასაც ვაძინებთ. იგი გუნებაში
ბევრს გაიციანებს ვადაქარბებულ აღ-
ტაცებისა გამო და მხოლოდ იმათი
ქება დარჩება საამურად, ვისაც აბი-
ყოპს, რომ თამამად ჰკიცხავს ჩემს
ნაკლებივენებასაცო.

სინილიორად აღსრულება თავისის
მოვალეობის საუკეთესო ნუგეშია
მსახიობისათვის; იგია ქვეყნობილი,
რახუდ დაფუძნებული ყოველივე
კაცობრიული ურთიერთობა.
დასასრულ ვიმეორებთ, რომ მხო-
ლოდ დაუღატაკეს მუშაობას და ცხოვ-
რებას დავეურავს შეუძლიან შე-
ქვანას არტისტი ხელოვანი.
ვასო აბაშიძე

დამწიდელობით უნდა გეპრობოდეს.
ნურც აღტაცებაში მოვა, თუ აქვს,
და ნაჯრც სასოწარკვეთილებაში ჩა-
ვარდება, თუ ვაკიცხებს.
თვით უღიდესნი ნიჭის პატრონი
მეცნიერებაშიც და ხელოვნებაშიც
და აგრეთვე ყველა საზოგადო მოღ-
ვაწეურ არ ასცილებია ვაკიცხვას. ამ
მხრივ მსახიობთ ყველაზე მეტი ჰმდე-
ბათ.
ნუ დავიფიქვებთ, რომ ქვეყანაზე
სისრულე არ არსებობს, მაშ ადამი-
ანი უმცირესობისა და ხელოვნების
მხრივ არ ასცილებია ვაკიცხვას. ამ
მხრივ მსახიობთ ყველაზე მეტი ჰმდე-
ბათ.
ნიჭიერი მსახიობი შეიძლება ძვირ-
ფასს შექნარეს შეგადართო და ქვი-
ნი, ხელოვნების მცოდნე კრიტიკო-
სი—მებადეს, რომელიც უფროხილ-
დება და უფლის ამ მცენარეს.
აი რა არისა იყო ლესინიანი კრი-
ტიკის შესახებ: „მე შემოდინან ვუ-
თხრა ხელოვანს, ქალი იქნება თუ
კაცი, მხოლოდ ქებას ეს იმის მიღე-
ობა, რომ იგი წერილობას ანგა-
რიუმებს არ მისდებს, მისთვის სხვა-
ნება ყველაფერზედ მაღლა სდგას,
თავისუფლად და ხმა-მალღივ გამო-
თქმულს მსჯელობას ისმენს და ამ-

